

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. Deum liberalem esse erga liberales. Thema. Quidat omnibus affluenter
& non improperat. Jacobi 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO II.
IN REGULAM XIX.

Ostendit, Deum cum homine, liberalitate certare.

T H E M A.

Qui dat omnibus affluenter & non improperat. Epist. S. Jac. c. 1. 5.

V E L :

*Quantò liberaliorem erga summam Majestatem se præstiterit,
tantò eum in se liberaliorem, etiam experietur.* Reg. 19.

Liberalitas ex mente Doctoris Angelici, 2. 2. q. 117. a. 1. Est virtus bene dispensandi divitiis, sibi, suisque & aliis. Quæ virtus merito regia nuncupatur. Quorum enim est largè gazas dispensare, beneficia conferre, thesauròsque profundere nisi Regum, Imperatorum ac Principum? Eapropter, ut advertit doctissimus Abulensis in c. 7. Lib. 3. Regum q. 21. Unctio & coronatio Regum olim apud fontes & arbores peragi solita, quemadmodum de Adonia, Salomone,

Abimelecho aliisque literæ divinæ perhibent: quò sic vel in ipsa auguratione sua, ab his beneficentiæ symbolis, munificentiam addiscerent: fons namque à fundendo nomen trahens perenni aquarum gurgite irrigat, imbuit, & fecundat: arbor verò fructuum suorum copiâ pascit, viridisque ramorum pompâ obumbrat & recreat. Verè liberalitas virtus regia. Sed vel maximè Liberalitas virtus divina, ac omnium Regum Regi propria: *Qui dat omnibus affluenter, & non improperat.* l. c. Dat omnibus Angelis & hominibus, animalibus & plantis, cæterisque creatis, naturam, proprietates, alimenta & reliqua omnia necessaria ac convenientia. Quò

Quò autem liberaliorem se homo erga Deum munificentissimum exhibet ; eò sentit illum vicissim erga se liberaliorem ; quod exhortatione præsentè demonstrabimus.

De inexhaustâ supremi Numinis liberalitate & beneficentiâ asserit antedictus Doctor Angelicus Lib. 1. contra Gentes, c. 19. eandem esse ipsi connaturalem : *Natura & indoles Dei est dare. Deus dat liberaliter, non vendit : Dat generaliter, non uni, sed omnibus. Dat abundanter, non parcè ; dat curialiter, quia non improperat.* Quenam, obsecro, liberalitas ad hanc vel à longè accedit ? Quæ à nullo mortalium se vinci sinit : Quæ obsequia minima maximis donis compensat ? Ut proinde rectè in Regula 19. monuerit suos S. IGNATIUS : *Quantò aliquis se arctius Deo astrinxerit ; & liberaliorem erga summam Majestatem præstiterit ; tantò eum in se liberaliorem etiam experietur : Et ipse in dies magis idoneus erit ad gratias & dona spiritualia uberiora recipienda.* Quibusnam verò in rebus Religiosus suam erga Numen beneficentissimum liberalitatem potissimum declarabit ; ut majorem ejus vicissim munificentiam experiat ?

I.
Liberalitas Religiosi in mortificationis exercitiis.

I. Religioso ante omnia liberalitas erga Deum exhibenda est abnegatione sui & mortificatione ; cujus occasionum campum amplum & segetem copiosam qualibet offert Religio. E gente rusticana non nemo, ut Gallia fasti memorant, cum Ludovicum XI. Galliarum Regem in venatione de via aberrantem & famelicum rapis tractasset, magno cum gustu Regis ; paucis post diebus integrum rapatum fascem Parisios

deferendum sumpsit : verùm fame, in itinere, stimulante, reliquis absumptis grandiore unam Regi obtulit, ac mille florenorum honorarium retulit. Magna fuit hæc Regis erga colonum liberalitas ; ac quantò major Dei est erga hominem beneficentia ? Quò pro exiguis munusculis ingentia dona retribuit ? *Diabolus (ait S. Bernardus) porrigit pomum, & surripit Paradisum : Christus petit pomum, & porrigit paradisum.* Si, Religiose, Deo donaveris vel unum pomum, aut cerasum, quod mortificationis gratiâ non decerpseris, nec non comederis ; non mille flores ; sed gratiâ & gloriâ cælestis gradum retuleris, mundo universo, cunctisque ejus thesauris longè præstantiorem. Ludovicus Blosius è Divi Benedicti Familiâ, Asceta piissimus, alienare non dubitavit : *Is Qui propter Deum sensualitati, voluptatique propria, non in rebus minimis reluctatur, rem ipsi Deo magis gratam facit ; quam si multos ortus ad vitam revocaret : Et qui propter Deum non carpit florem, tantum præ carperet, quantum est distantia cæli à terra.*

Hæc de causâ S. Mechthildis à Christo Sponso cælesti, Cælitibusque suis conspicuis accepit : *Divos pietè querit & velut invidere felicitatem illius hominibus, quòd re adeò levè, omni propè momento, tantum possit meritum cumulum acquirere. Agnovè hoc utriusque sexus, in certis hominum genere atque ordine castimonix laude insignes propè innumeri ; ac propterea tanto sui domandi, vincendique fervore exarserunt, & vicissim tam illustria à liberalissimo Deo dona*

retulerunt. Quâ enim viâ S. Franciscus Borgia (ut innumeros aliorum Ordinum tacitus præteream) ad profundam adeò demissionem, sublimemque sanctitatis gradum eluctatus est, nisi assiduâ sui abnegandi, & deprimendi curâ ac indultâ? Quâ methodo tam excellens pro concione dicendi, animâque liberandi talentum à liberalissima Dei manu obtinuit Venerabilis Pater Bernardus Colnago, nisi publicâ sui confusione, mundi contemptu & simulato delirio? Quâ ratione Venerabilis P. Vincencius Carassa perfectionis altissimæ culmen conscendere meruit, nisi insatiabili corpus edomandi, duræque tractandi ardore?

Hos, aliosque sexcentos, ab exiguis abnegationibus, & quotidie sese ostentibus auspicando, imitari contendamus, certique omnino simus, quò nos liberaliores erga Divinam Majestatem exhibuerimus, pluresque ei nostri victorias obtulerimus, eò quoque nos liberaliorem vicissim erga nos illi experturos.

II. Arcibus deinde nos Deo adstringimus, liberalioresque nos erga illum exhibemus - humilitatis & charitatis operibus: Et quò plures, majoresque virtutum harum actus Deo obtulerimus, eò quòque illum erga nos liberaliorem sentiemus. Neque enim Divina Majestas à nobis, aut ullis mortalibus liberalitate se vinci sinit. Rusticana quæpiam femina, cum filium tenuissimum à se subtiliter ductum Berthæ Henrici IV. Imperatoris Conjugi obtulisset: tantum pro congiatio terræ accepit, quantum filo, quod obtulerat, protensio, metiri pollet:

ex eâque sic repente opulenta, Patavinorum clarissima Familia, quæ de Montagno dicta est, ex uno scilicet filo profluxit Magna sanè Imperatricis liberalitas ac Regia munificentia. Ac quantò major est Dei Domini nostri & Regis liberalissimi profusio; qui non terrenæ glebæ fructum; sed terram viventium universam rependit.

S. Elisabetha Hassiæ Landgravia, omnibus bonis suis per vim exuta, cum in vestitum pauperum lanam & linum operaretur, videt, celo aperto, stantem Jesum, & hæc sibi dicentem audit: *Si tu vis esse mecum, ego ero tecum, & à te nullatenus separabor.* Id est, in caelesti beatitudine semper mecum eris. O quàm largum humilitatis & charitatis exercitiæ præmium! Quàm liberale pro minimis obsequiis ac laboribus exantlatis bravium!

Beatissima Virgo Maria, cæli Regina (ut de muliere forti Proverb. Cap. 31. legimus) *Panem otiosa non comedit; sed operata est consilio manuum suarum: & digiti ejus apprehenderunt fenum:* Et tam Filio suo dilectissimo, quàm Sponso suo castissimo quævis humilitatis ac charitatis obsequia præstitit: Verùm, num Filium Dei liberalitate vinci se siville arbitramur? Minimè gentium: inde enim illud Sapientis: *Multi filia congregaverunt divitias; tu supergressa es universas.* L.c. Tam enim inæstimabiles gratiæ, ac gloriæ thesauros minimis etiam operibus sibi comparavit, ut meritò dici valuerit: *Fructus & de ultimis finibus pretium ejus.* Id est, secundum Mellisui Doctoris expositionem: *Non vile, non parvum, non mediocriter,*

Bbb non

non denique de terra, sed de celo pretium eius. *Iustorum enim opera* (& vel maximè Regine Iustorum) ut ait Hugo, *sunt quasi sula in orbem aternitatis retorta.* Minima humilitatis & charitatis opera, maximi apud Deum meriti sunt & valoris.

Petit Salvator, à muliere Samaritana, Joan. c. 4. Potum aquæ. *Da mihi bibere.* Et quid vicissim spondit? Vide Domini liberalitatem; pro aqua mortua, promittit aquam vivam; & fontem aquæ salientem in vitam aternam. Id est, aquam divinæ gratiæ, aquam Doctrinæ Evangelicæ, aquam Spiritus Sancti, seu ipsum Spiritum divinum, qui aquæ instar purissima & viva, animam à peccatorum maculis expurgat, munditiem ornatumque animæ confert, concupiscentiæ æstum refrigerat sitim rerum temporalium sedat, sterilem aliàs cordis terram, ad omnis generis fructus bonorum operum irrigat, fœcundat, atque impinguat. O quanta munificentiâ Salvatoris! quàm vilis res aquæ haultus, quàm nobilis, Spiritus sanctus; qui pro illo promittitur! *Fons hortorum, puteus aquarum viventium; quæ fluunt impetu de Libano.* Cant. c. 4. 15.

Idem Redemptor noster, Lucæ c. 7. exprobat Simoni Phariseo, operum humilitatis & charitatis defectum: *Aquam pedibus meis, non dedisti:* atque ex adverso Magdalene opera extollit: quòd caput unxerit, quòd aquam pedibus dedit de fonte scilicet oculorum ac lacrymarum, quòd capillis terferit. Et quid liberalissimus Dominus his humilitatis & charitatis obsequiis retribuit? Magna proptus & eximia donavit enim: *Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit*

multum. Remittuntur ei peccata multa, verba pauca, at quàm multa, quàm magna complectuntur? nam 1. Tribuit omnium peccatorum veniam & remissionem: & quia Dei perfecta sunt opera, Deut. c. 32. perfectè eam sanavit. Unde 2. omnes vitiorum habitus, memoriam præteritarum turpium voluptatum, proensiones ad superbiam, luxuriam, & gulam, tentationes carnis penitus aboluit. 3. Qui fructus est poenitentia, remissionis peccatorum, & conscientia peccatis purgata, iusta & sancta, pax, serenitatem, hilaritatem, & gaudium Spiritus S. omnia mundi gaudia longe transcendens, restituit, dicens: *Fateor pacem.* 4. Perfectam ei humilitatem, castitatem & poenitentiam indidit. 5. Plenum contemptum omnium rerum mundanarum, & desiderium celestium ei impertivit. 6. Ardentissimum Christi amorem impressit, ut se & sua omnia Christi obsequio dedicaret, & Christum per castella obeuntem & prædicantem, magno labore & alacritate pedibus procedens, ubique sequeretur, eumque cum apostolis, suis opibus aleret; prædicationi ejus tota intenta, familiæ curam Magdala Sorori suæ resignans: *Unde optatam partem elegit sibi Maria, quæ non auferretur ab ea.* Lucæ c. 11.

O quanta rursus Domini & Magistri nostri beneficentiâ! Quid aqua tenuis? Quid capillis vilis? Et quanta dona & charismata his exiguis obsequiis elargitur?

Leo Imperator, qui post Martinum, imperii habenas est moderatus, etiamnum miles gregarius, cum cœcum errantem, ac sitientem, ad aquam ducit; audit vocem celestem, Fore Imperatorem,

peratorem, quin & coeco, visus sanitas
extemplo reddita. Magna profecto Dei
liberalitas, in Leone implentis promif-
sum: *Quicumque potum dederit uni ex mi-
nistris istis, calicem aquae frigidae, tantum in
nomine discipuli: amen dico vobis, non per-
det mercedem suam.* Matth. c. 10. 42. At
quamnam? Coronam aeternam, & im-
marcescibilem in caelis. Verissimum
autem esse, quod plures ejusmodi humi-
litate, charitatis & misericordiae exhi-
bemus, eod quoque Deum sese probare
liberaliorem, à S. Joanne Archiepisco-
po Alexandrino, ab eleemosynarum
frequentia eleemosynarii nomen adep-
to didicimus: Liberalissimus hic Sanctus
quodammodo cum Deo liberalitate
certabat, num ipse plus in pauperes pro-
fundere, quam Deus submittere valeret
mirisque saepe modis pecuniam in mar-
supio, frumentum in granario, vinum in
dolio, aliisque à Deo liberalissimè sub-
missa, susceptaque reperit.

Atque ut de penu domestico quidpiam
adjiciam: S. Franciscus Xaverius, quan-
tus evasit Inātarum Apostolus? At qui-
bus viis? Non aliis, nisi operibus humili-
tatis & charitatis. Nimirum, dum in
Notocomitibus agris inserviens, pus ex
vulneribus exsurgens, in navigiis, men-
dicato victitās, lineam suam supellecti-
lem manibus propriis lavans, epibatis
infirmis ministrans, ex hominibus
excipiens, radibus Doctrinae Christianae
rudimenta explicans, omnibus omnia
factus, ut omnes Christo lucrifaceret.
Hinc vicissim ortum duxit tanta Dei
erga ipsum liberalitas, tanta gratiarum
actualium, ut vocat, copia, tanta con-
solationum caelestium abundantia, ut

exclamare cogere: *Satis est, Dominus
satis est.* Hinc tanta animas converten-
di gratia, tanta, in vita & à morte, vir-
tutis patrandi miracula: tanta denique
in terris & in caelis honor & gloria. Ex
quibus sole meridiano elucescit clariùs
Deum liberalitate haud vinci, & quod
liberaliores erga eum nos ostendimus;
eod quoque ipsum erga nos fore libera-
liorem.

Quae cum ita sint; horum Sanctorum,
mortificationis, humilitatis & charita-
tis exempla, pro modulo nostro, amu-
lari studeamus. Applicemus manum
ad fortia, id est opera heroica, & simul
apprehendamus sulcum, id est, exerceamus
opera levia, quae etiam suo non carent
praemio. Deus dat liberaliter, af-
fluenter, abundanter; si nos dederimus:
Dare ergo & dabitur vobis. Dare in primis
varios mortificationis & abnegationis
actus, offerre bolum delicatorem, of-
ferre pomum, offerre passionum, tenta-
tionumque variarum victoriam: & à
remuneratore liberalissimo paradisum
caelestem reportabit. Deinde *dare &
dabitur vobis:* offerre opera quam pluri-
ma humilitatis & charitatis, & cum S.
Elisabetha in caelesti beatitudine per-
petuam Christi Societatem: cum Bea-
tissima Virgine, divitias incomparabi-
les & aeternas; cum Samaritana a quam
vivam gratia, cum Magdalena peccatum
remissionem; cum Leone, regnum
non terrenum sed caeleste, cum S. Joanne
Eleemosynario insignem misericor-
diam in egenos, cum S. Francisco Xa-
verio, Deliciarum & solationum divi-
norum abundantiam, à liberalissima
numinis manu recipietis.